

LIIVIRANNA

HÄÄDEMEESTE VALLA LEHT

APRILL 2021 NR. 37

Tervisespordikeskus Jõulumäe 45

JÕULUMÄE
LIIKUMISEKS LOODUD

Jõulumäe sünnipäevaks loetakse 18. märtsi 1976, kui alustati suusastaadioni rajamist. 18. märtsil 2021 sai Jõulumäe 45aastaseks.

Jõulumäe loomisest ja ülesehitamisest saab pikemalt lugeda Enn Halliku 2011. aastal kirjutatud-koostatud raamatust „35 aastat Jõulumäel“.

Jõulumäe looja ja vaimne juht Enn Tasalain kirjutas 1973. aastal kursusetöö teemal „Suusaspordi ajalooline ülevaade Pärnu linnas aastatel 1945 – 1973 ja selle arendamise perspektiivid“. Töös arvas Enn ise, et perspektiivi on, kuid spordibaase napib. Ta kirjutas nii: „Kui me soovime, et ka Pärnu linnast sirguks täiendust vabariigi suusaparemikule, on hädasti vajalik muretseda suusabaas Jõulu mägedesse. Alles siis võime loota pidevale edule murdmaasuusatamises Pärnu linnas.“ Osad kursusetöö hinnad leidsid aga, et tudeng Tasalainil pole kõik päris korras – Pärnu ja suusamine, pole ju mägesidki! Juhendaja Kaarel Zilmer aga toetas kirglikku spordimeest. Muide, juba 1966. aastal oli tõstatatud ajalehes Pärnu Kommunist küsimus: „Kuidas oleks, kui Rannametsa saaks Pärnu suusatajate Otepääks?“.

Treener ja kooliõpetaja Tasalain otsis maastikku, kus oleks natuke päris mäge ja metsa. Koht, mis suusatajate jaoks leiti, oli Kanamardi talu tänasest Jõulumäest 700 meetrit lõuna pool, maja oli vaba ning müüa. Tasalain saab teatavasti peaaegu alati, mida ajama hakkab ja nii ostis Pärnu Kalev 700 rubla eest selle maja ära. „800 küsiti, ja see oli tollal kooliõpetaja kümme kuupalka,“ mäletab Tasalain.

Kanamardi maja oli ostetud Kalevile, aga Tasalainile oli sellest esimesest ostust vähem kui kilomeetri kaugusel veel mis-ki silma hakanud. Sõitnud 4. keskkooli õpetaja Tasalain sõudetreener Mihkel Leppiku Jawa mootorrattaga ringi ja üks mägi ning üks maja hakanud talle hirmsasti meeldima. Mägi oli Jõulu mägi, talu oli Jõulu talu, ja see oli müüa. Osta tah- tis peale Tasalaini veel Tallinna Leivakombinaat oma puhkema- jaks. Tasalain läks Pärnu EPT juhataja Helmuth Sinisaare jutule, kes oli spordi ja eriti suusamise suhtes ülipositiivne juba siis, seitsmekümnendatel. Tal oli Eesti koondislaste tase- mel kõva laskesuusamine,

tema firma nime all suusatasid Tasalaini õpilased, Sinisaar oli aidanud teha Kanamardi maja juurde rullirada. Ühesõnaga – Helmuth Sinisaar ostis selle maja EPT rahaga ära, maksis 2500 rubla.

Ennu legendaarne talguvi- hik, kuhu tänaseks on kogune- nud 124 315 töötundi ja 20 905 abilist, algab 1976. aasta 18. märtsiga, kui tehti esimene ametlik tööpäev. Esimesed töö- tunnid tehti koos maamööti ja maadlusaktivisti Vambola Ruk- kiga Jõulumäe baasi maa-ala mõõdistamisel. Esimesed hoog- tööpäevalised olid Tihemetsa Sovhoostehnikumi kümme õpilast ja kaksteist Pärnu 4. keskkooli last, kes kõik töö- tasid seitse tundi. Rekordidki on fikseeritud: 1983. aasta 23. oktoobril tegi 95 abilist Jõulu- mäel 665 töötundi, 1986. aasta 18. aprillil sai 96 inimest kirja 486 tundi. Suusaradu planeer- ides olid rajad alguses, nagu klassikastiil nõudis, kolm meet- rit laiad, peagi nõuti juba viit, nüüd koguni kaheksat meetrit.

Suur ja väljapaistev üritus Häädeemeeste–Uulu suusamatk kasvas peagi üle Võiste suusa-

maratoniks ja jõudis tuhande startijani. Enn Tasalain: „Kaks esimest korda suusatasime Hää- deemeestelt Uulu. Esimesel kor- ral oli veel hirmus külm. Meeles on, kui jube raske oli Burani- dega raja tegemine. Muudkui tallasime ja tallasime, meid päästis ainult see, et uisusammu toona ei tuntud ja meil tuli vaid klassikajäljed tekitada.“

Esimene asfaltkattega liik- umisrada valmis juba 1972. aastal ja oli 60 cm lai ja 1 km pikk. Asfalt veeti hobuse ja vankriga kalluri juurest metsa, edasi tassiti kanderamidega, aeti rehe- labidatega laiali ja silendati käsirullidega. Teine asfalt rada tehti 150 cm lai ja 2 km pikk ning koos lasketiiruga. Kolmas sai valmis 1984, oli 3 m lai ja 1,8 km pikk. Neljas ehitati 2003. aastal 3 m lai ja 700 m pikk ning ühendati olemas- oleva 1,8-kilomeetrise rajaga. Viies löik valmis EAS-i toel 2009. aastal 5 m laiuse ja 1,1 km pikkusena ning ühendati kolmanda ja neljanda rajaga, võimaldades sõita 3,5 km ringi.

Pärnu rajooni esimene rah- vaspordipäev oli 1976. aastal praegusest Jõulumäe kesku- sest 800 meetrit lõuna poole juba jutuks olnud Kanamardi maja juures. Metsa all oli sek- retariaat, Pärnu-Jaagupi naised

Esimesed Pärnu rajooni meistrivõistlused suusatajates 1977. aastal. Start Kanamardi maja juurest

toitlustasid ÜTE (ühiskondliku toitlustamise ettevõtte) liinis alu- miiniumkaussidest.

Rahvaspordipäevad osutusid väga populaarseteks, traditsioo- nilised alad olid pallimängud, köievedu, kombineeritud mit- mevõistlus, perevõistlus, juht- konnavõistlus, metsa- ja teate- jooks. Kas just sellest esimesest, aga ühest esimestest sai alguse ka Uulu–Võiste matk, mis kujunes hiljem ümber Võiste metsajooksuks (nüüd Jõulu- mäe metsajooks). Osa alasid olid sellised, mis püsisid ajast aega samad, osa aga vaheldus. Kord oli kavas saapavise, kord vankriratta veeretamine või muu. Rahvaspordipäev oli maarahva töödest tingitult alati kas septembri lõpus või oktoobri alguses. Ilm ei sega- nud kunagi. Kui sadas, siis kas enne või pärast. Üritus muud- kui kasvas, kõige rohkem oli ühel sügisel rahvaspordipäe- val väljas 3067 osalejat! Sellest suurest spordipäevast kirjutas koguni üleliiduline spordileht Sovetski Sport.

Üleliiduline kehakultuu- riklassifikatsioon kõikidele NSV Liidu kodanikele – Val- mis tööks ja kodumaa kaitseks (VTK). VTK oli tähtis, VTK kõlas, ja nii hakati VTK linna- kut planeerima. Loodetud raha jäi küll tulemata, kuid tagasi vaadates oli see tähtis hetk – VTK linnakutest sai Jõulumäe rahvaspordiosa alguse.

Eesti riigi ajast sai Jõulumäe maavalitsuse hallatavaks, hiljem Kultuuriministeeriumi halla- tavaks riigiasutuseks. 2008. aastal loodi Sihtasutus Jõulu-

Ajalooline Jõulumäe kelgurada

mäe Tervisespordikeskus, mille ainuasutaja on Eesti Vabariigi esindajana kultuuriministeer- ium. Sihtasutuse nõukogus on kolm kultuuriministeeriumi, üks rahandusministeeriumi ja Pärnumaa esindaja, juhatuses on täna üks liige.

Väärib märkimist, et 1976. aastal hakatud Jõulumäe spordikeskusega tegeles Enn Tasalain 2002. aastani ühis- kondlikult. Alguses ajas ta asju kui osanike nõukogu liige, siis oli Jõulumäe tema kui rajooni spordikomitee esimehe üks töökohustusi. Aastatel 2008. – 2014. juhtis Enn Tasalain sihtasutust juhatuse liikmena, täna töötab ta Jõulumäel nõu- nikuna.

Jõulumäel on traditsioon istutada ümmargusematel tähtpäevadel puu peamaja ees asuvasse nn toetajate parki. Täna on Jõulumäe toetajate pargis juba 22 suurt ja väikse- mat puud.

Enn Tasalaini Jõulumäe

raamatus on Jõulumäe pui- dust ajaloolise kelguraja kohta kirjas järgmiselt: „Mul on kirjas, et seda mäge ehitasime 837 tundi. Jõulumäe osanikud saatsid inimesi abiks, EPT tegi vajalikud raudkonstruktsioo- nid, puidu- ja plangumajanduse organiseeris ehitamiseks mui- dugi Kiviselg. Ma ei mäleta, et keegi oleks meid mingite soovide pärast pikale lainele saatnud. Kelgurenni avamisel kastsime renni, et ikka külmuks ja libiseks. Salvokatega sõit- sime sealt. Kelgumägi oli üsna populaarne, aga meile jube töö. Tükk aega vedasime Buraniga seda renni kastmise vett üles märke, hiljem sai sinna voolik paigaldatud.“

2009. aastal võeti puust kel- gumägi maha, nüüd on kelgu- tamiseks kolm kelgunõlv.

Jõulumäel on erineva pikku- sega püsitähistusega liikumis- radu kümneid kilomeetreid,

Enn Tasalain metsas

Vallavolikogus otsustati:

- 25. märtsil**
- Lubati vallavalitsusel võtta laenu mahus kuni 1 400 000 eurot tähtajaga kuni 10 aastat.
 - Muudeti Osahing Vesoka põhikirjas miinimumkapitali suuruseks 62 147 eurot.
 - Jäeti rahuldamata vaie Häädemeeste Vallavolikogu

- 28.01.2021 otsusele nr 3 „Otsuse kehtetuks tunnistamine“.
- Kinnitati vallavolikogu alalise majandus-, eelarve- ja planeerimiskomisjoni koosseis.
 - Lubati kasutada Häädemeeste valla põhikoolide õpetajate tööjõukulude toetust güm-

- naasiumiastme õpetajate tööjõukulude katmiseks 2021. aastal kuni 35 000 eurot.
- Kehtestati koolieelsete lasteasutuste kulude vanemate poolt kaetava osa määr ja tasumise kord.

Vallavalitsuses otsustati:

- 2. märtsil**
1. Eestkostte korraldamine. Volitada sotsiaalnõunik Eha Sade't täitma eestkostja ülesandeid.
 2. Projektitoetuste kinnitamine. Eraldada toetused ja tegevustoetused vallas tegutsevatele seltsidele Häädemeeste valla eelarvest vastavalt korraldusele.
 3. Huvitegevuse toetamine riigi poolt toetatava fondi kaudu. Toetada Häädemeeste valla lapsi ja noori vanuses 7-19 aastat riigi poolt rahastatava huvihariduse ja -tegevuse toetusfondi kaudu kokku 3100 euroga huvitegevuses osalemises kitsaskohtade lahendamiseks.
 4. Laadi külas Männiku kinnistu jagamine. Katastriüksuste lähiaadresside ja sihtotstarvete määramine. Liikluspinna kohanime määramine.
 5. Treimani külas Haavasaadu katastriüksuse jagamine. Maa sihtotstarvete ja lähiaadresside määramine.
 - 6.-11. Ehitusloa väljastamine Reiu külas Kure vkt 21-26 kinnistutele majutushoone püstitamiseks ja ehituslubade kehtetuks tunnistamiseks
 12. Kasutusloa väljastamine Jaagupi külas Alosa kinnistule
 13. Lisatööde hinnapakkumise kinnitamine. Häädemeeste Huvikeskuse uste vahetamise lisatööd.
 14. Lumetõrje tööde maksumuse muutmine endise Tahkuranna valla lumetõrje nr 4 piirkonnas. Lumetõrjetööde maksumus nimetatud piirkonnas alates 01.01.2021 on 50,16 eurot iga lumelükkamise tunni kohta koos käibemaksuga 20%.

- 9. märtsil**
1. Projekteerimistingimuste väljastamine Reiu külas elektroonilise side juurdepääsuvõrgu ehitusprojekti koostamiseks
 2. Projekteerimistingimuste väljastamine Võiste alevikus Maru tänava elektroonilise side juurdepääsuvõrgu ehitusprojekti koostamiseks
 3. Projekteerimistingimuste väljastamine Tahkuranna külas Mõisavahe tee 5 kinnistule
 4. Ehitusloa väljastamine Reiu külas Viira tee 97 kinnistule elamu püstitamiseks
 5. Ehitusloa väljastamine Leina külas Jõulumäe tervisekeskuse kinnistule välispordiväljakute laiendamiseks
 6. Hajaasustuse programmi projekti „Krundiküla Uuetoa veevarustussüsteem“ aruande kinnitamine
 7. Hajaasustuse programmi projekti „Laadi küla Jõekalda veevarustussüsteem“ aruande kinnitamine
 8. Majaka külas Kanarbiku ja Sidni kinnistute piirimuudatus. Sihtotstarvete ja lähiaadresside määramine.
 9. Reiu külas Tõllapulga tee 4 koha-aadressi ja sihtotstarbe määramine. Nõusolek maa riigi omandisse jätmiseks.
 10. Alaeelarvete kinnitamine ja vastutajate määramine
 - 11.-16. Raha eraldamine: AS Häädemeeste VK, OÜ Vesoka, MTÜ Võiste Külaselts, MTÜ Kabli Küla-

- selts, SA Jõulumäe Tervisespordikeskus, OÜ Mai Aptreek
17. Hinnapakkumise kinnitamine. Uulu Põhikooli laudade ja toolide hinnapakkumine summas 4 263 eurot ja 12 senti.
 18. Raha eraldamine huvitegevuse toetuseks. Toetati Häädemeeste valla õpilase osalemist VI Eesti võimlemispeol.
 19. Õpilase koolitranspordi kompeerimine

- 16. märtsil**
1. Ehitusloa väljastamine Metsa-poole külas Eegi kinnistule laohoone püstitamiseks
 2. Ehitusloa väljastamine Võiste alevikus Matsi tn 13 kinnistule elamu püstitamiseks
 3. Ehitusloa väljastamine Metsa-poole külas Kasetuka kinnistule elamu püstitamiseks
 4. Ehitusloa väljastamine Häädemeeste alevikus Metsa tn 18a kinnistule puurkaevu rajamiseks
 5. Kasutusloa väljastamine Tahkuranna külas Mõisavälja tee 1 kinnistule püstitatud üksikelamule
 6. Soometsa külas Sooääre kinnistu jahimajale osakasutusloa väljastamine
 7. Vallavara tasu eest kasutamiseks andmine. Anda OÜ-le Krõbevahvel rendile perioodil 1.juuni - 31.august 2021. a Reiu külas asuva Ranna kinnistu parklas 15 m² suurune müügi-koht.
 8. Puude raie tiheasustusalal. Anda nõusolek kuue (6) kase ja kaheksa (8) paju raiumiseks Häädemeeste alevikus Metsa 19 kinnistul.
 9. Projektilaagri läbiviimiseks loa andmine. Anda luba Akrobaatikakoolile PartnerAkro korraldada noorte suvine akrobaatika ja tsirkuse laager 70 lapsele Häädemeeste Keskkoolis.
 10. Lapsevanema poolt kaetava osa tasumisest vabastamine. Vabastada Häädemeeste valla koolieelsete lasteasutuste laste lapsevanemad, kelle lapsed ajavahemikul 11. märts kuni 11. aprill 2021 kogu perioodi vältel ei kasuta lasteaiateenust, lapsevanema poolt kaetava osa tasumisest samal perioodil.
 11. Koolieelsesse lasteasutusse vastuvõtu ja sealt väljaarvamise kord

- 23. märtsil**
1. Hajaasustuse programmi projekti “Nepste küla Männituka veevarustussüsteem” aruande kinnitamine
 2. Projekteerimistingimuste väljastamine Võiste alevikus Biopuhasti kinnistule
 3. Kasutusloa väljastamine Ikla külas Uue-Jaani kinnistule püstitatud abihoone-kuurile
 4. Projektilaagri läbiviimiseks loa andmine. Anda luba Viljandi Spordikoolile korraldada suusatamise osakonna noorte suvine laager 15 lapsele Jõulumäe Tervisespordikeskuses.
 5. Reklaamimaksust vabastamine. Vabastada AS Papiniidu Projekt reklaamimaksu tasumisest perioodil 11.03.-11.04.2021 summas 250 eurot.

6. Vallavara tasu eest kasutusse andmine. Anda OÜ-le Hääd Mehed rendile perioodil 1. mai - 30. september 2021. a Häädemeeste alevikus asuva Pärnu mnt 36 kinnistu müügikoht.
7. Häädemeeste Vallavalitsuse 2021. aasta hankeplaani kinnitamine
8. Hanke korraldamise otsustamine. Häädemeeste vallamaja ja KSK hoone Pargi tee 1 ja Uulu lasteaia hoone Pargi tee 3 rekonstrueerimise I etapp.
9. Loa andmine maa avalikku kasutusse andmiseks. Nõustuda Häädemeeste valla munitsipaalomandis olevate katastriüksuste osade MTÜ-le Pärnu Lahe Partnerluskogu tasuta avalikuks kasutamiseks andmisega Kabli supelranna katastriüksusele Romantilise Rannatee turismikaardiga infotahvli paigaldamiseks ning Kabli Seltsimaja katastriüksusele Romantilise Rannatee metallist märgise paigaldamiseks.
10. Raha eraldamine huvitegevuse toetuseks. Toetada Häädemeeste valla õpilase osalemist International Vocal Online-Festivali „Star Rain Cup“ Saksamaa lauluvõistlusel.

- 30. märtsil**
1. Ehitusloa väljastamine Kabli külas Tuisupealse kinnistule kohvikäsitöömaja püstitamiseks
 - 2.-4. Projekteerimistingimuste väljastamine: Uulu külas Kadaka kinnistule; Reiu külas Posti tee 32 kinnistule; Penu külas Võtsioe kinnistule
 5. Kasutusloa väljastamine Reiu külas Posti tee 6 kinnistule püstitatud üksikelamule
 6. Hajaasustuse programmi projekti „Reiu küla Kivialliku tee 7 kanalisatsioonisüsteem“ aruande kinnitamine
 - 7.-12. Ikla külas maaüksuste jagamine: Kalda; Eegi; Põldmaa; Allika; Lehtla; Põldmaa. Sihtotstarvete ja lähiaadresside määramine.
 13. Majaka külas Härmaselja maaüksuse jagamine. Sihtotstarvete ja lähiaadresside määramine.
 14. Ikla külas Talumetsa ja Viuu maaüksuste piiride muutmine ja osade vahetamine. Sihtotstarvete ja lähiaadresside määramine.
 15. Häädemeeste alevikus Pärnu mnt 4 kinnistule sundvalduse seadmine
 16. Avaliku ürituse korraldamiseks nõusoleku andmine, Adasti OÜ. ÖÖRÄNNAK 22, Jõulumäe Tervisespordikeskus. Ööränaku uued planeeritavad kuupäevad on 18.-19. september 2021.
 17. Avaliku ürituse korraldamiseks nõusoleku andmine, Orienteerumisklubi West. RMK Pärnumaa orienteerumiseljapäevakud 2021 (50. hooaeg). Ürituse läbiviimise kohad ja kuupäevad on vastavalt kalenderplaanile, mis asub OKWest kodulehel www.okwest.ee.
 18. Eestkostte korraldamine. Volitada sotsiaaltöö spetsialist Sandra Rebane täitma eestkostja ülesandeid.
 19. Hanke korraldamise otsustamine. Häädemeeste valla teede hõlveldamine 2021. aastal.

TEADMISEKS

Teehoiukava

Häädemeeste valla teede ja tänavate teehoiukava aastateks 2021–2024 koostamine. Kuni **18. aprilli kell 00.00** on kõigil valla elanikel võimalik esitada ettepanekuid (sh muudatus-, täiendus- ja parandusettepanekuid) Häädemeeste valla teehoiukavasse e-posti aadressil haademeeste@haademeeste.ee või postitatult Häädemeeste Vallavalitsuse nimele aadressidel Pargi tee 1 Uulu 86502 ja Pärnu mnt 40 Häädemeeste 86001.

Laekunud ettepanekute AVA- LIK ARUTELU toimub esmaspäeval, 19. aprillil kell 17.00 majanduskomisjoni istungil Häädemeeste vallamajas Uulus, aadressiga Pargi tee 1.
Häädemeeste valla kodulehel <http://haademeestevald.kovtp.ee/> teed **Häädemeeste valla teede ja tänavate teehoiukava aastateks 2020-2023 kinnitamine.asice** on võimalik tutvuda 2020. aastal volikogu poolt kinnitatud Teehoiukavaga aastateks 2020-2023.

Teeme ära talgupäev „Rand ja männik“ 1. mail

Hea inimene, kes Sa elad või puhkad Ikla ja Häädemeeste vahelisel alal! Teeme meie metsad ja rannad puhtamaks!
Sinu abi vajavad metsad ja rannad Häädemeeste-Kabli-Treimani-Ikla piirkonnas vana maantee ääres!

juures ja RMK Kabli külastuskeskuse juures.

- Häädemeeste: Häädemeeste Keskkooli parklas on olmejäätmekonteiner, pakendikonteiner ja paberikonteiner.

Sorteeri palun võimalusel prügi niimoodi:

- klaas- ja plekktaraa ning plastik eraldi konteinerisse;
- paber ja papp oma konteinerisse;
- muu kraam segaolmejäätmete konteinerisse.

Lähtudes võimalikest COVID-19 viirusest tingitud piirangutest palume kindlasti järgida kõiki Terviseameti poolt kehtestatud reegleid – hoida teineteisega distantsti, puhastada käsi ja haigena mitte välja tulla!

Talgupäeva „Rand ja männik“ korraldaja on MTÜ Rannamännikute kaitseks. Ettevõtmist toetab Häädemeeste vallavalitsus ja Riigimetsa Majandamise Keskus.

*Lisainfo:
5269 104 Aule Kink või
524 0237 Kadri Kallaste
Mets tänab sind!*

KUTSUB OSA VÕTMA

VIRTUAALSEST JÜRIÖÖST

23.04 - 25.04.2021

Valik on sinu:

ORIENTEERU - OK WEST UULU PÜSIRADA

AVATUD AL. 22.04 KUNI 2 NÄDALAT, MOBO

RAJAD JÕULUMÄEL JA RAEKÜLAS.

LOQUIZ ÄPIS

JÜRIÖÖ TEEMALISTE KÜSIMUSTEGA LIIKUMISMÄNG -

AVATUD 12.04 - 30.04.

KOGU KILOMEETREID AJAVAHEMIKUL 23.04 -

25.04 JA EDASTA NEED TÕENDAVA MATERJALINA.

***Täpsem info, registreerimine: Uulu Kultuuri- ja Spordikeskuse FB event VIRTUAALNE JÜRIÖÖ; egle.vutt@haademeeste.ee**

***OK West Uulu püsiraja orienteerumiskaart on Häädemeeste valla kodanikule tasuta perioodil 23.04 - 25.04.21.**

***Auhindade loosis osalevad Häädemeeste valla kodanikud.**

Programm valmib koostöös

OK West`i, Häädemeeste Vallavalitsuse, Loquiz äpi ja Uulu Põhikooli 8. kl õpilase Marcus Toomasaluga tema loovtöö raames.

algus lk 1

viivad nad matkajad maalilisse metsa ja uskumatutesse paikadesse. Matkarajad mõõdeti maha jalgratta spidomeetriga. Oli selline ratas nagu Turist ja selle esikahvli küljes pisike spidomeetrijunn. Kui rajad maha mõõdetud, algasid hoogtööpäevakud või ÜKT päevakud (ühiskondlikult kasulik töö). Kõik tunnid ja osalemiskorrad läksid kirja ja on tänini Jõulumäe arhiivi kaustikutes tallet.

Jõulumäe, toona veel Võiste rahvaspordibaasi esimene rajatehnika oli lumesaan Buran, mis ei olnud tegelikult ju üldse suusaradade tegemiseks mõeldud. Kuna taheti ju viimase peal suusaradu teha, piinati sõiduriistad igasuguste haagistega ära – hammastega plaadid, võrgud, autokummidest rullid jms. Esimene rajatraktor saadi sõpradelt Buskerudi maavalitsusest Norrast 2002. aastal. Traktor saadi humanitaarabina ja oli oma aja ära teeninud Vikersundi 200-meetri lennumäel (ehk megasuusahüppemäel). Hüppemäe traktori lindi labasid tuli kõvasti väiksemaks tuunida – Eestis kunstlund siis veel ei tehtud ja kümnesenti-meetrised labad segasid lume liiva ning samblaga. Päris uus ja murdmaaradade jaoks mõeldud traktor sai riigi toel soetatud 2007. aastal.

Buskerudi maakonnalt saadi kingituseks ka esimene jõumasin, mille ümber neli sportlast korraga treenida võis.

2009. aastal rajati Ettevõtluse Arendamise Sihtasutuse toetusel peamaja seniks kõige uuem hooneosa, kuhu rajati korralik kestvusosalade kallakuga jõusaal.

2001. aastal toimus Jõulumäel Eesti esimene jääkeegliturniir väljajäl. Võitjaks osutus Eesti Päevalehe spordiajakirjaniike meeskond CC Pressraud

Jõulumäe teise asfaltkattega liikumisraja avavõistlused 1977. aastal. Pildil arutab asja Assar Kütt isaga

Vastlapäevasõit Jõulumäe bobikelguga. Bobid olid kokku keevitatud Vene veoauto GAZ-53 või ZIL-130 kapottidest

Jääl. Teise koha sai Pärnu maavalitsus ja kolmandaks jäi Pärnu Postimehe võistkond.

2000. aastal mängiti Jõulumäel curlingut veel kraavijääl, 2001 rajati väljak katuse alla. Šoti marmorist originaalkive

esialgu hankida ei õnnestunud, mängiti isetehtud, kuid õiges kaalus kombineeritud materjalist „kividega“.

Suusatamise tippüritus on mõistagi olümpia ja MM, järgnevad maailma karika-

Peamaja 1981. aastal

sarja etapid. Kohe nende järel tulebki Skandinaavia karikas. Skandinaavia karikavõistluste tase on kõrgeim, mida Jõulumäe taotleda saab, rohkemaks lihtsalt pole mäge. Rahvusvaheline suusaliit (FIS) on andnud sertifikaadi kahele Jõulumäe sprindirajale: homologeeritud on 1,518 km ja 1,497 km pikused D kategooria rajad.

Kui Eestil tekkis variant Skandinaavia karikavõistlusi võõrustada, tundus see esialgu üsna uskumatu, veel uskumatum paistis võimalus näha suusaässasid seni vähemalt laiema publiku mõistuses ju pigem ikka rahvaspordikohaks peetaval Jõulumäel.

Legend räägib, et kõndinud kord Eido Pärnus Rüütli tänaval, kui üks laps rõõmsalt hüüdnud – näe, emme, päkapikk läheb!

Üks Jõulumäe spordikõrvaseid hästi käivitunud ideid oli päkapikuprojekt. Eesmärk oli saada rahvas kliimaatilisel raskel ajal esimesest advendist kolmekuningapäevani tervistavale matkarajale, teine siht oli

pakkuda hingeale midagi emotsionaalselt puhastavat. Teatri direktorilt Ain Roostilt telliti muinasjutt, metsa tehti seitsme päkapikuonniga matkarada. Ja sellel matkarajal elas seitse päkapikku. Kõige tähtsam oli peapäkapikk, kes viis külalised õhtul pimedasse metsa seitsme päkapiku juurde. Tal oli ka abiline, kes liikus grupi lõpus ja andis vilet, et kõik on korras ja keegi ei kadunud metsa ära. Kõigepealt toimus peapäkapiku juhtimisel lahtimäng, lauldi päkapikumaa hümnid ja alles siis mindi metsa seitsme päkapikku otsima.

Minu väike maailm – Jõulumäel! Sellise loosungiga päkapikuaeg kestis Jõulumäel 1994. kuni 2002. aastani. Aeg, mil saime siin, Jõulumäel, paikset elutsevaid päkapikke PÄRISELT NÄHA ja KUULDA. Jõulumäe päkapikumaa askeldas palju erineva ametiga päkapikke: Kiikerpäkk, Käbrik, Hingela, Jõura, Kudriin, Helina, Iluri, Trillalla, Virkjalg, Kelkur, Suuskur, Unilane, Kulbi-Kusti, Tohtermann,

Tarkur, Kingitaja jt. Päkapiku Pank-Postkontoris kehtis oma raha – Päkk, sellega sai osta pileti ja proovida loosiooni, maitsta Päkapiku seljankat, varuda päkapikkude fännikraami ja lunastada pääsme Päkapikkude muinasjutumatkale.

Nüüd saab igaüks ise ette võtta rännaku samal rajal. Päril päkapikkudega kahjuks ei kohtuta, aga iga päkapiku elupaiga juures on kirjas muinasjutt, mida see päkapikk rändajale jutustab. Jõulumäe päkapikurada on omal käel avastamiseks avatud aastaringset.

Kohtumiseni Jõulumäel!

Tekst võetud Jõulumäe kodulehelt nende lahkel loal.

Pikema ja põhjalikuma kokkuvõtte koos rohkete piltidega leiab Jõulumäe kodulehelt <https://joulumae.ee/>.

Pildid Jõulumäe erakogust

Häädemeeste Vallavalitsus soovib Jõulumäe perele palju õnne!

Kevadväsimus annab märku organismi puudujäägist

Paljud inimesed tunnevad end pärast pikka talve väsinuna ning oleme harjunud seda seisundit kevadväsimuseks nimetama. Kuidas kevadel energiataset tõsta ja mida peaks kevadväsimusest teadma.

Värskest alanud kevad on Suur-Pärnu Benu apteegi proviisor-juhataja Alexandra Sauskina sõnul märgiline, sest just kevaditi pöörduvad inimesed sagedamini apteeki väsimuse ja madala energiataseme kaebustega.

Kevadväsimus ei ole haigus

“Tegelikuses sellist diagnoosi nagu kevadväsimus ei ole ning seda kinnitavaid teadusuuringuid ei leidu,” rääkis Sauskina. Ent ometi tunnevad paljud inimesed kevade alguses sümptomeid, mida on hakatud kevadväsimuseks kutsuma.

“Madal energiatase, unehäired, keskendumisraskused ning muutused söögiisu ja kehakaaluga,” need on sümptomid, millega apteekri sõnul kevadväsi-

must sageli seostatakse. Tema hinnangul võib sümptomite põhjal tuua paralleeli hooajalise depressiooniga (SAD seasonal affective disorder) ning kevadväsimust SADi kergemaks vormiks pidada, ent teaduslikku kinnitus sellele ei ole.

Väsimus on sageli põhjustatud vitamiinide puudusest

Proviisori sõnul võib kevadise väsimustunde põhjuseks olla pika talve järel tekkinud vitamiinide ja päikesevalguse puudus. “Talvel sisaldab eestlaste toidulaud vähem värsket puu- ja köögivilja kui suvel või sügisel, mil kodumaiseid aiasaadusi on laialt valida.” Mitmekülgne toitumine kogu aasta vältel on apteekri kinnitusega vitamiini- puuduse ennetamisel esma-

tähtis.

Sauskina soovib talvel ja kevadel tarbida kodumaist juurvilja ja paprikat, sest neis säilib C-vitamiin kõige paremini. “Kui aga toidulaud on keskem ja C-vitamiini on tekkinud puudujääk võiks vaadata C-vitamiini preparaatide poole ehk võtta neid juurde toidulisanditena.”

Teine sagedane kevadine puudujääk tekib organismis päikesevalguse vähesusest. “Meie laiuskraadidel soovime inimestel kompenseerida sügisest kevadeni päikesevalguse puudusest tingitud D-vitamiini

puudujääki toidulisanditega,” rääkis Sauskina.

Proviisori sõnul võiks kaaluda ka seleeni sisaldava toidulisandi kuuri. “Eesti mullad on seleenivaesed ning toiduga me enamasti piisavalt seleeni ei saa.” Ta selgitab, et seleen võitleb organismis oksüdatiivse stressi vastu, toetab immuunsust, kaitseb rakke ja pidurdab nende vananemist. Muuhulgas aitab piisav seleenisaldus organismil viirushaigustest kergemini jagu saada.

“Lisaks vitamiinide puudujäägi kompenseerimisele aitavad kevadväsimusest hoiduda mõ-

dukas ja regulaarne füüsiline koormus, stressist hoidumine ja korralik puhkamine - ehk kõik see, mis moodustab tervisliku eluviisi,” rõhutas Sauskina.

Piirangute aegse stressi asemel panusta endasse

Koroonaviirusest tingitud piirangud on inimeste eluolu palju paiksemaks muutunud ning ainuüksi vähesem liikuvus võib organismi energiataset langetada. Proviisor Sauskina soovib pöörata rohkem tähelepanu oma füüsilisele ja vaimsele tervisele. “Praegu on hea võimalus leida uusi ja tervislikumad viise, kuidas stressiga toimetulla. Veeta rohkem aega perekonnaga, tegeleda enesarenguga. Püüda mitte kiirustada vaid tervislikku tasakaalu leida ja hoida.”

Proviisori sõnul on stressi tervislikuks leevendamiseks heaks vahendiks loovtegevused. “Olgu selleks duši all laulmine, maalimine, kudumine

või kodu sisustamine - meeldiv loovtegevus on terapeutiline viis stressi vähendamiseks.” Lisaks on meelistegevustega aja veetmisel ka teatav diagnostiline väärtus. “Kui varem meeldinud tegevused enam heameelt ei paku ja miski rõõmu ei valmista, siis see on kindel märguande, et tuleks arsti või psühholoogi abi otsida,” rõhutas Sauskina.

3 head harjumust, mis hoiavad kevadväsimuse eemal

1. Toitu tervislikult! Jälgi, et menüüs oleks rohkelt puu- ja köögivilju ning ära unusta juua vett (6-8 klaasi päevas).

2. Liigu piisavalt! Liigu iga päev vähemalt pool tundi värskes õhus ja kogu päeva lõpuks 10 000 sammu.

3. Hoidu stressist! Löögastu ning naudi ja pea tähtsaks oma vaba aega.

Lisainfo: press@benu.ee Tel 512 1131

Lohesurfar Triina Trei

Liivranna lehe toimetuse sai aasta lõpul kirja, mis ajendas tegema intervjuud Häädemeeste valla elaniku lohesurfar Triina Treiga.

Ta on tubli sportlane ja võib-olla oleks huvitav temaga valla lehte lugu või intervjuu teha. Ta võitis aastal 2020 lohesurfi Eesti meistrivõistlustelt kaks kulda ja ühe hõbeda ja on nüüdseks üheksakordne eesti meister lohesurfi erinevatel distsipliinidel. Samuti sai ta ka Eesti Jahtklubide liidult teenetemärgi, mida jagatakse kuue või enama EMV kulla omajatele. Suve lõpul korraldas ta ise esmakordselt Häädemeeste rannas ühe lohesurfi EMV etapi vabastiilis.

Triina on nüüdseks 10 aastat töötanud lohesurfi instruktorina. Enamasti treenib ta uusi lohesurfareid talviti välismaal. Koroonaviiruse puhkemise hetkel oli ta samuti välismaal tööl ning liikumiskeeldude pärast oli sunnitud Eestist eemal viibima 9 kuud. Kindlasti oleks tal huvitavaid lugusid pajatada.

Kes Te olete ja kust tulete?

Minu nimi on Triina Trei ja olen Häädemeeste valla elanik. Olen sündinud ja üles kasvanud Häädemeeste alevikus ning ka siin koolis käinud. Olen rahvusvaheliselt tunnustatud lohesurfi koolitaja ja üheksakordne Eesti meister lohesurfi erinevatel distsipliinidel.

Rääkige pisut endast ja oma teekonnast lohesurfi juurde.

Juba kooliajal olin üsna aktiivne plikatiirts ja käisin igapäevaselt Enri Pahapilli juhitud spordiringides ja väga paljudel Tõnis Joaranna organiseeritud kohalikel ja maakondlikel kergejõustiku ja pallimängude võistlustel. Peale kooli jäi sport viivuks unustusse, aga oma varastes kahekümnendates avastasin lohesurfi, mis mind taas aktiivse eluviisi juurde tagasi tõi. 2005 oli aasta, kui alustasin ja tol ajal oli lohesurf Eestis üsna lapsekingades ja võiks isegi öelda, et kogu maailmas, sest spordiala sai alguse alles 1980ndatel. Kuigi Eestis oli vaid käputäis sõitjaid ja raske varustust ning juhtnööre alustamiseks leida, siis peale pikka omapead pusimist elukaaslase Toomasega õnnestus meil lõpuks see uus ja huvitav spordiala ära õppida. Mõni aasta hiljem võistlesin juba fanaatiliselt ja 2010 võitsin oma esimesed Eesti meistri tiitlid vabastiilis ja kursisõidus.

Teil on nii armas nimi Triina, kes oli nimevalikul otsustaja.

Sain oma nime ühelt vanaema sõbrannalt, kes parasjagu meil suvel külas oli. Ta pesi sauna juures pesu ja kui mu

vanaema küsima läks, mida ta seal peseb siis Liivia vastas: “Pesen väiksele Triinale sokke.” Kõigile tundus see nimi sobivat ja nii jäigi. Hiljem olen ise uurinud, et Triina on skandinaavia päritolu ja tähendab kolmikut või kolmainust, Trei tähendab samuti kolme. Spirituaalses ja religioosuses maailmas on number kolmed väga suure tähendusega, nii et hästi valitud ja suure väega nimi.

Miks just lohesurf, aga mitte mõni muu spordiala?

Lohesurfi juures paelus mind kõige rohkem võimalus tuule abil lennata. Kui sa seda tunnet kasvõi kordki oled tunda saanud, siis kõik ülejäänud maised spordialad kahvatuivad selle kõrval. Muidugi lohesurfis on väga palju erinevaid distsipliine ja ma sõidan ja naudin enamust neist aga kuni tänase päevani on tugevates tormituultes lendamine see, mis mu vere tõeliselt käima tõmbab. Adrenaliin, mis sealt tuleb on väga joovastav. Seepärast kutsutakse lohesurfareid tihti sõltlasteks. Aga see on hea sõltuvus, sest hoiab sind väga heas vormis, ajab hoolimata aastaajast, õhu ja vee temperatuuridest isegi koerailmaga välja sporti tegema, pakub igapäevaselt uusi kogemusi, põnevaid väljakutseid ja eneseületusi.

Lohesurf on nii mehelik spordiala ja nõuab meeleuid pingutusi ja jõudu ning vastavat ilmastikku. Kuidas Te valmistute treeninguks, võistlusteks?

Lohesurf ja teised ekstreemspordialad võivad esmapilgul tõesti tunduda väga mehelikud ja tõi ta on, et nendel aladel näeme kordades rohkem mehi kui naisi, sest bioloogiliselt oleme juba nii seadistatud, et meile naistele meeldib turvalisus ja riskide vältimine rohkem. Tegelikult lohesurf iseenesest ei ole füüsiliselt raske ala ja sellega saavad hakkama nii naised, lapsed kui ka vanemaealised. Naised näevad lohega sõites väga elegantseid ja graatsilised välja. Sinus peab lihtsalt olema natuke hulljulgest, et proovida.

Võistlustasemel sõitmine eeldab muidugi rohkem pingutusi, head füüsilist vormi ja vastupidavust. Motivatsioon on samuti väga tähtis, eriti siin Eestis, kus aasta läbi valitseb enamuses halb suusailm. Ei ole lihtne ennast soojast toast välja õue ajada, kui tuul on külm ja kõle, vihma kallab ning vee ja õhu temperatuur on +5C, lisaks pead randa pääsemiseks pool kilomeetrit läbi muda ja vee sumpama, samal ajal rasket varustust tassides. See nõuab meelekindlust ja see ongi minu treening, igast ilmast ja tingimusest võtta maksimum, nii Eestis kui ka välismaal.

Kas Eestis on lohesurf popu-

laarne?

Lohesurf on Eestis väga populaarne, sest meil on palju ilusat rannikut ja ka üsna palju tuuliseid päevi.

Lohesurfarid on öelnud, et Häädemeeste ja Reiu rand on head tuulesed paigad Pärnumaal surfamiseks, on see nii?

Tõsi ta on, meil on Iklast kuni Pärnuni palju ilusaid ja tuuliseid randu. Kuid mitte kõik kohad ole sobilikud veespordi ja surfi harrastamiseks, sest enamuse Pärnumaa randu on väga kivised. Hetkel on esikohal tõesti Häädemeeste surfikoht, Pärnu rand ja ka Kullipesa Reius. Neis kohtades on vähem kive ja ohutum surfajatel sõita. Häädemeeste rand on selles mõttes uni-

kaalne, et liivajoom hoiab vee

10 aastat tööd lohesurfi instruktorina on toonud põnevaid väljakutseid nii koduses Eestis kui välismaal. Missugustes riikides olete pidanud instruktorigi tööd läbi viima?

Tõesti tänu oma instruktorigi litsentsile olen saanud palju reisisid ja erinevais maailma paigus ka pikemalt elada. Olen töötanud/elanud Egiptuses, Sansibaril, Uus-Meremaal, Austraalias, Itaalias, Hispaanias, Prantsusmaal, Mehhikos, Panamal, Tais ja Belizes. Iga kord, kui uue töö vastu võtan on see kui tundmatus kohas vette hüppamine, kunagi ei

tea, mis sind ees ootab, sest sisened täiesti võõrasse kultuuri ja keele ruumi, ommata kohapeal ühtegi sõpra, tugiisikut ja vahet isegi telefoni levi ja interneti ühendust. See on vahel väga väga raske ja võtab aega, et kohaneda, aga sellised väljakutsed mulle meeldivadki, sest enda tõelist tugevust ja vaimset kasvumist näed siis, kui mugavustsoonist ja igapäeva rutiinist täiesti välja astud.

Kindlasti on selles töös ka oma põnevaid või naljakaid seiku. Räägi meie lugejatele mõni.

Eelmise aasta koroonakriisi algus oli päris ärev, olin just Belizes oma esimese kahekuulise vahetuse lõpetanud ja plaanisin paariks nädalaks Mehhikosse sõbrale külla minna. Just samal ajal tulid esimesed pandeemia teated Hiinast. Tol hetkel ma ei arvanud asjast midagi, aga ühtäkki hakati riike sulgema ja lende tühistama. Eurooplased pagesid paanikas Mehhikost koju tagasi. Mina sinisilmsena uskusin endiselt, et pole hullu ja varsti läheb üle, kuni minu lend ka tühistati ja uut polnud võimalik broneerida. Sinna ma siis jäin ja tagasi Eestisse sain alles suve lõpus. See oli esimene kord, kui nii kaua olen pidanud kodust eemal olema – 9 kuud. Mehhiko oli kriisi ajal omaette ooper, sest mulle tundus, et kõige usinamalt aeti rannas taga just surfareid. Pääsesin nii mõnelgi korral üle noatera trahvist või arreteerimisest. Üleüldiselt oli aga kogu kogemus kuldaväärt.

Järgnev lugu juhtus paar aastat tagasi Belizes, töötasin väiksel privaatsaarel Long Cayel, Gloveri atollis, üsna kaugel maismaast. Oli hilisõhtu ja olin just peale väsitavat päeva magama jäämas, kui tundsin kolmel korral, lühikeste intervallidega, kuidas keegi mu majakest raputas. Mõtlesin, et äkki töökaaslased teevad nalja. Mõni hetk peale seda prõmmiti valjult mu uksele ja kui avama läksin seisis uksele üks meie giididest päästevestis. Mõtlesin: “Tohoh, mis nüüd siis lahti?” Ta viskas mulle samuti päästevesti ja teatas kiiruga, et Belize sai just tsunamini hoiatuse, sest Hondurases oli üsna tugev maavärin. Soovitas mul koheselt saare kõige kõrgemasse punkti minna, milleks oli naaberhotelli 3 meetrit kõrge tellistest kontor. Läksin täitsa ähmi täis, panin kiirelt riide, ei suutnud kohe mõeldagi mida võtta, mida jätta ja lõpuks haarasin lihtsalt oma passi ja suundusin naabrile poole. Kui teised mind passiga nägid hakkasid nad naerma ja küsisid, kuhu ma nüüd reisima hakkan? Vastasin, et jumal teab kuhu see laine mind viib, pass võiks ikka kaasas olla. Lõppude lõpuks aga lainet ei tulnudki.

Kolmas lugu tuleb Uusmeremaalt 8 aastat tagasi. Läksin sinna oma elukaaslase Toomasega. Ühel tuuletul päeval juhtusime rannas jalutama, kui nägime last tõusu-mööna kanalis ujumas. Jõudsin ainult mõelda, et see kanal lastele ujumiseks nüüd kohe kindlasti ei sobi, kui nägime, et üks meesterahvas lapsele juba vette järgi tormas. Jälgisime hetke mängu ja nähes, kuidas mees poisini mitte kuidagi ei jõudnud ja hoopis ise appi hakkas hüüdma, ei viivitanud Tom enam hetkegi vaid tormas nende poole ja hüppas kogu riietuses vette. Laps ei olnud tegelikult kaldast üldse kaugel aga nähes, kui palju vaeva see teine meesterahvas kui ka Toomas nägi, et poisini jõuda sain aru, et hoovus on väga väga tugev. Õnneks suutis Toomas hoovust alistada ja lapse välja tuua. Veendunud, et poisiga on kõik korras lahkusime sündmuskohalt üsna koheselt. Mõned päevad hiljem läks aga Nelsonis kulutulena levima jutt müstilisest lapse päästjast, keda kõik otsivad. Tõesti, kohalikus ajalehes oli artikkel poisi pääsemisloost ja oodati vihjeid tundmatu kangelas isiku kohta. Andsime muidugi naabritüdrukuga Toomase kohe üles ja õige pea sai pere oma tänutunnet talle ka isiklikult avaldada. Lugu kajastati ka Nelson Mailis ja sellega seoses saime veel ühe üllatuse osaliseks. Nimelt otsis meid üles kohalik Nelsoni eestlaste kommuun, kelle olemasolust meil mitte mingisugust aimu polnud. Peale seda tundsiime end Uus-Meremaal palju kodusemalt.

Olen väga õnnelik, et olen üles kasvanud just Häädemeeste vallas ja saanud terve oma elu mere vahetus läheduses veeta. Tänuulik, et mul on olnud võimalus palju spordiga tegeleda ja leida oma kirk. Häädemeeste rannal on siinkohal väga tähtis koht, sest on mulle sõna otseses mõttes andnud tiivad. Tänu sellele unikaalsele surfikohale võlgnen kõik oma Eesti meistri tiitlid kui ka head tulemused välismaistel võistlustel. See on andnud mulle võimaluse reisisid, näha maailma ja arendada ennast multitalendiks lisaks lohesurfile ka mitmel teisel vee- tuule- ja ekstreemspordi alal. Loodan, et vald ja meie inimesed näevad Häädemeeste ranna tohutut potentsiaali ja meie vetest sirgub veel tublised noori talente, kes tulevikus vallale au ja uhkust toovad ning Häädemeeste ka maailmakaardile panevad. Ma ei liialda absoluutselt, kui ütlen, et tegemist on tõesti maailma klassi lohesurfi rannaga ja sellest võiks saada meie Nokia!

Aitäh Triina ja kõva tuult!
Triina Treiga tegi intervjuu Tiit Sommer
Fotod Triina Trei
erakogust

Häädemeeste Keskkool

Märts oli koolis emakeelekuu

Eestis tähistati sel aastal juba 25. korda emakeelepäeva. Häädemeeste keskkoolis on saanud traditsiooniks pidada Kristjan Jaak Petersoni sünnipäeva paiku emakeelenädalat.

Sel aastal pühendasime keelele terve kuu. Pidime arvestama sellega, et nooremad said küll märtsi alguses koolis käia, kuid vanemad õpilased olid juba kodus. Suurem osa tegevustest toimuski veebis ja kodudes. Kuid see meid ei seganud. Jäid ära küll vastastikused esinemised, kuid selle asemele tuli rida uusi ja toredaid ülesandeid.

1. klass kirjutas koolis oma parima käekirjaga ilusaid eesti-keelseid sõnu: aabits, millimallikas, ööbik.

2.-4. klassis joonistati fantaasia-pilte põnevatest ja naljakatest Eestimaa kohanimedest ning kirjutati kohanimedest sõnaketti.

5.-7. klass keskendus Eestimaa kohanimede kõlale, kirjutades neist kokku meeleolukaid luuletusi.

7. klass uuris õpetajatelt nende lapsepõlve lemmikraamatuid. Kõige populaarsemaks osutusid Lindgreni „Bullerby lapsed“ ja Rannamaa „Kadri“.

7.-12. klass pani end proovile emakeelekuu viktoriinis, mis toimus Quizize keskkonnas

Kogu kooliperel oli võimalus kirjutada raamatuselajuulet. Osalejaid polnud küll palju, kuid esindatud olid nii õpetajad, õpilased kui lapsevanemad.

Need tegemised on kajastatud ka kooli kodulehel ja Facebookis.

Emakeel on meie jaoks midagi igapäevast ja loomulikku. Kui palju me sellele ikka mõtleme? Seetõttu olid selle aasta ülesanded seotud rohkem emakeele teadvustamise ja kujundliku mõtlemisega.

Kuidas panna sõnadesse, mida

eesti keel minu jaoks üldse tähendab?

7.-9. kl kirjutas akrostihhoneid (luuletus, mille ridade esimesed tähed moodustavad mingi sõna) sõnaga EESTI KEEL.

Eesti keel meid saatmas
Ehast koiduni
Sünnitunnist saati
Tuksub temas ind
Ind mis soovib jõuda
Kõigi südameisse
Esitleda end kui
Eesti keel ja mõte.
Laskem keelele lennata.

Pille-Riin 8. klass

Eestimaa metsades kaikumas sõnad
Eal ei võõras mõista neid
See keel voolab meil soontes
Turgutab rasketel aegadel
Ikkest päästis meid vabaks
Kõlades lauluna üle me maa
Eestlased tahavad jääda vabaks
Ei iial sellele usku kaotada saa
Las keelest uhkust tunda nüüd saan

Anette-Marie 7. kl

Millega või kellega võrrelda emakeelt?

Selle üle mõtisklesid 8.-12. kl õpilased.

Emakeel kui juurdunud mänd
Valisin sellise võrdluse, sest eesti keelt on mõjutanud väga paljud erinevad keeled ja rasked ajad, kuid meie emakeel on siiani alles: juurdunud maasse kui mänd, kes on pidanud üle elama uputusi ja tugevaid tuuli, kuid seisab ikka püsti ja on elujõuline.

Rihard 8. klass

Emakeel kui puhev elupuu
Minu arust võiks see tähendada seda, et emakeel on eluks vajalik,

selleta hakkama ei saa. Puhev seostub sellega, et on palju ilusaid sõnu ja lauseid, mis kõlavad imeliselt.

Kerlin 9. klass

Emakeel kui lõputu mets
Metsas kasvab pidevalt juurde uusi puid ja vanad kõdunevad samblal. Minu arust on nii ka emakeelega. Nii inimesed kui ka sõnad käivad oma eluteel läbi selle tiheda metsa. Alati tuleb ettevaatlik olla ja läbi mõelda, kuhu astuda. Mõõda metsateed võib ka väga huvitavatesse kohtadesse jõuda.

Hanna 9. klass

Emakeel kui sügav ookean
Eesti keele õppimine on nagu sügavasse ookeanisse sukeldumine, sa ei tea kunagi, mis sind ees ootab.

Kristlin 9. klass

Emakeel kui hästi laotud puuriit
Lauseid hästi koostades mõisteta-vus püsib. Kui lausestus ja õigekeel on kehv, siis tekstist aru ei saa. Just nagu puuriitki: korralikult ladudes hoiab oma kuju, aga üks valesti paigutatud puuhalg võib riida kukutada.

Carolyn 12. klass

Täna meie kooli raamatukogu-juhatajat Ave Fohsi ja teisi eesti keele õpetajaid, kes aitasid emakeelekuud läbi viia. Suur tänu õpilastele nende toredate tööde eest, mis meile distantsõppe argipäeva vaheldust ja rõõmu töid.

Lõpetan luuletaja ja õpetaja Helle Kirsi luuleridadega:
Justnagu armastab ja hoiab mind mu ema, ma armastan ja hoiän eesti keelt. Ta paneb targad mõtted helisema ja meie väiksest rahvast suure teeb.

Kaire Laine

eesti keele ja kirjanduse õpetaja

Häädemeeste Keskkooli rahvusvaheline projekt

Häädemeeste Keskkoolil on käimas rahvusvaheline ühisprojekt Vogelsbergschule Schotten kooliga Saksamaalt. Projekti eesmärk on toetada noori tulevasel karjääri-valikul – tutvustada kohalikke ettevõtteid, omandada tulevaseks tööeluks vajalikke oskusi, teha kaasa praktikapäev Saksamaal ning osaleda PHKK töötubades Pärnus. Esialgsed kokkusaamise plaanid on seoses ülemaailmse pandeemiaga kahjuks asendunud kohtumistega virtuaalselt.

Veebruaris esimesel veebi-kohtumisel oli teemaks õppetöö

pandeemia ajal. Võrreldi olukorda Eestis ja Saksamaal ning õpilaste emotsioone seoses muutunud õpitingimustega. Selleks hetkeks olid koolid Saksamaal juba pike-mat aega olnud distantsil ja Eestis veel mitte, mistõttu võisid meie õpilased veel röömustada. Samas saime ettekujutuse tänu Saksamaa õpilaste ülevaatele, milleks valmis olla distantsõppe ajal.

Teisel veebikohtumisel märtsis tutvustasid projektis osalejad oma kooli traditsioone. Esitlused valmisid kõik paaristööna: igal meie õpilasel on projektikaaslane Sak-

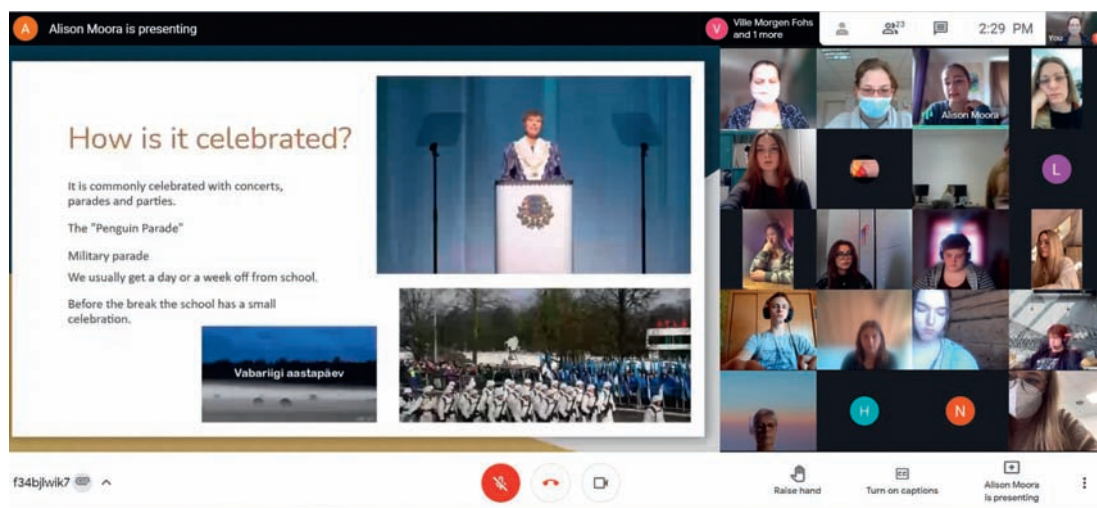
samaalt. Väga huvitav oli kuulata ja näha, milliseid üritusi korraldatakse meil ja Saksamaal.

Aprilli veebikohtumisel tulevad tutvustamisele erinevad äriideed, mida õpilased ise on välja pakkunud ning toimuvad tööintervjuude simulatsioonid.

Projekt kestab oktoobrikuuni ja loodame väga, et avaneb võimalus siiski vastastikuseks külastuseks. Seniks tuleb piirduda vaid kokkusaamistega internetis.

Heli Lank ja Rene Kurm

Foto: Astrid Rosenberg

Uulu Põhikool

Märtsikuu oli Uulu Põhikoolis keeltekuu

8.-12. märts oli pühendatud meie koolis emakeelele. Toimus emakeele viktoriin, selgitati välja 1.-9. klasside kaunima käekirja omanikud ning 5.-9. klassi parimad deklamaatorid. 12. märtsil toimus kooli virtuaalne emakeele aktus, kus esitasid 7. klassi õpilased Sten-Erik Aljas, Elisabel Helstein, Kerhard Kiviselg ja Mariann Rebane ette-

Veebruarikuu Üllatajad Kristo Lippmaa ja Hanno Valk, kes korraldasid ülekoollise talispordipäeva. Foto: kooli erakogust

Emakeelepäeva aktus 7.klass Mariann Rebane, Sten-Erik Aljas, Elisabel Helstein ja Kerhard Kiviselg. Foto: kooli erakogu

Vene keele nädal 1.-4. klassile. Multifilmi "Karupoeg Puhh" vaatamisest inspireeritud joonistus, autor Gete-Ly Hindreus, 1. klass

kande teemal „Keelepäeva sünd“, mille õpetas lastele selgeks õpetaja Ly Soosaar. Aktusel võis kuulda ka õpetaja Annely Kuninga poolt õpetatud laule 1. ja 3. klassi esituses. Õpetaja Sirje Kõresaar lavastas aktuseks näidendi „Lobiseja vanaeit“, kus näitlejateks olid 4. klassi õpilased Grete Pärnpuu, Kirke Rahu, Kennet Saar, Susanna-Lota Susi ja Kennerth Ööpik.

Klassi parimad emakeele viktoriinis: 1. kl Lisette Kaljumäe, Christella Kotkas, Siim-Sander Perkons, 2. kl Laura Lugu, Kaur Metsnik, Liise Rahu, 3. kl Jako-Jörgen Jõesalu, Ralf Schneider, Siim Suvisild 4. kl Eerik Jõgiste ja Ketu-Ketri Rüütli, 5. kl Sten-Erich Haljasoks, 6. kl Jass Harjaks, 7. kl Sten-Erik Aljas, 8. kl Kaspar Rahnu, 9. kl Oliver Luik.

Klassi ilusaim käekiri: 1. kl Liseth Oja, 2. kl Kaisa Stimmer, 3. kl Lisete Reier, 4. kl Eerik Jõgiste, 5. kl Kerdo Pärnpuu, 6. kl Piia Karlotta Rand, 7. kl Lisette Kunder, 8. kl

Taavi Lumiste, 9. kl Angela Kaiste.

Klassi parim deklamaator: 5. klass Saara Sofia Jürgens, 6. klass Karmen Kõresaar, 7. klass Lorette Viirmaa, 8. klass Maarja Kõresaar, 9. klass Triinu Kirschbaum.

* Maakonna emakeeleolümpiaadil osalesid 7. klassist Triinu Lumiste ja Kerhard Kiviselg, 8. klassist Maarja Kõresaar, 9. klassist Triinu Kirschbaum ja Anett Aedma. Parim tulemus oli Triinu Kirschbaumil, kes saavutas 9. klasside arvestuses 6. koha 27-st.

15.-19. märts oli pühendatud inglise keelele. Inglise keele nädalal tähistati Püha Patricku päeva, inglise keel tundides kanti rohelist, sest legendi järgi võib neid, kes rohelist ei kannu sellel päeval näpistada. Õpetaja Stiina-Riin Saar ja Ivi Korju mängisid Zoomi tundides õpilastega Kuldvillakut. Hiljem said õpilased Kuldvillakust saadud teadmised proovile panna inglise keele ja kultuuri kohta koostatud

Veebruarikuu Tegija on Kaspar Rahnu, kes saavutas füüsikaolümpiaadil III koha, geograafia ja bioloogia olümpiaadidel V koha. Foto: erakogust

viktoriinis.

Klassi parimad inglise keele ja kultuuri viktoriinis: 1. klass Hugo Järvesaar, 2. klass Gregor Kopelmaa, 3. klass Kaiko Selter, 4. klass Jürgen Rahu, 5. klass Sten-Erich Haljasoks, 6. klass Karmen Kõresaar, 7. klass Sten-Erik Aljas, 8. klass Rudolf Harald Kivi, 9. klass Tanel Tamm.

22.-26. märts oli pühendatud vene keelele. Vene keele nädalast said osa kõik klassid. 1.-4. klassile, toimusid zoomi tunnid, kus huvijuht luges neile ette vene rahva muinasjutte ja vaadati üheskoos vene keelseid multifilme. 5. ja 6. klassil oli ülesandeks kujundada vene keele tähestik ning vaadata multifilme ja teha neist kokkuvõtte. 7.-9. klass lahendas ristsõna ja külastas Venemaa erinevaid paiku virtuaalselt ning andsid ülevaate nähtust õpetaja Ülle Avamerele.

Ilusamad vene keele tähestikud: Anee Afanasjev, Aleks Janson, Karmen Kõresaar, Kim Lehisaa, Luise Lee Leidur, Piia Karlotta Rand, Ardo Ojamees ja Jaanika Orasmäe.

Parimad multifilmi kirjeldused: 5. klass Mari Heinlaid ja Luise Lee Leidur.

Kõige põhjalikumad videotuuri kokkuvõtted: 7. klass Jan Jonathan Jõesalu ja Sten-Erik Aljas, 8. klass Maarja Kõresaar, Kaspar Rahnu, Paul Saarepera, 9. klass Getter Ennok ja Andri Maasing.

Egle Rumberg
Uulu Põhikooli direktor

Tahkuranna kool

Kevadkuu tegemised Tahkuranna koolis

Märtsis said nooremad klassid koolis käis kuni 11. kuupäevani.

- Me võtsime osa KüberNööpnõela viktoriinist. See oli nutiteadmistel põhinev test.

- 8. märtsil mõtlesime tüdrukute peale. II klassi poisid tegid tüdrukutele kaarte.

- Huvijuht Teele korraldas koolis olevate lastele emakeelepäevaga seotud nutiviktoriini. Lapsed pidid leidma QR koodi ja lugema vanasõnade alguse ja lõpu ise mõtlema.

- Meedianädala raames võtsid IV ja V klassi lapsed osa digiviktoriinist.

- Suur osa meie pedagoogidest osales Tartu Ülikooli korraldatud digikoolitusest „Sissejuhatus väärtusarendusse”. Nad jätkavad jätkukoolitusega „Oma kooli väärtusarendus”.

- Tahaksime kooli poolt tänada õpilasi selle eest, et raskusest hoolimata teevad nad oma ülesandeid korralikult. Vanemaid täname selle eest, et nad on oma lastele toeks.

Tahkuranna kooli pere

Foto: Anu Alloja

Uulu lasteaed

Kevad Uulu lasteaias

Kevadkuu algul oli naistepäev ja sellel päeval üllatasid Sipelga ja Mesimummi rühma väikesed „mehed” tütarlapsi ja õpetajaid kaunite kevadlilledega. Poisid oskasid väga väärilikalt lilli kindida ja tüdrukute silmad särasid rõõmust. Liblika rühmas korraldati emade ja vanemate aegsetest nukkudest ja esemetest näitus. Väga toredad olid kingakesed, kleidikesed, mida olid emad kunagi kandnud. Lastel oli põnev uudistada. Aitäh tublidele osalejatele!

Nagu kevadkuule kohane otsime loodusest kevade märke. Lepatriinud ja Mesimummid sisestavad oma kevade vaatluste tulemusi järjepidevalt „Tere, kevadesse!” Väikesed Sipelgad käisid metsas matkamas, et leida kevade märke. Tublid matkasellid leidsid mitu urgu puude juurikate alt, loomade jälgi, jäiseid lompe ja tundsid sooja kevadpäikest.

Jaanimardikad panid mulda ja vette kasvama sibulad. Lapsed said jälgida sibula arengu etappe. Mesimummidel on sibulad aknalaua kasvanud nii suureks, et saavad potist vitamiine napsata. Lepatriinud ja Jaanimardikad valmistasid tervislikke salateid. Enda valmistatud salatid maitsevad lastele alati.

Lepatriinu ja Mesimummi rühma lapsed osalevad projektis „Kurgisõbrad” ning tänu laste ja õpetajate hooletule kasvavad kurgid jõudsalt.

Emakeelepäevale pühendatud nädalal toimus Mesimummide rühmas luulehommik, kus lapsed lugesid täheleuletusi ja panid kirja ilusad emakeelsed sõnad. Mesimummide rühmas oli ka raamatunäitus laste ja

Kurgisõbrad. Foto: Sirje Kiviselg

Teatrimäng. Foto: Sirje Kiviselg

õpetajate lemmikraamatutest. Lapsed said kuulata ettelugemist õpetajate ja õppealajuhataja lapsepõlve lemmikraamatutest. Lapsed proovisid ka ise harjutada lugemist. Jaanimardikad õppisid uusi ja vanu emakeelseid sõnu ning mängisid rollimänge käpiknukkudega. Ka Mesimummidele meeldib väga teatrit teha näpunukkudega. Lepatriinud nimetasid

emakeelseid sõnu, mis neile väga meeldisid ja kaunistasid need sõnad. Emakeel on kaunis keel!

Tahame tänada kõiki lapsevanemaid mõistva suhtumise ja hea koostöö eest, sellisel keerulisel ajal.

Kaunist kevadet ja tervist edaspidiseks!

Uulu lasteaia pere

Tahkuranna lasteaed

Linnukuu Tahkuranna lasteaias

Märts, see rõõmus kevadkuu, päike säras me palgeil. Juba veidi soojem tuul, nautida saab õhtuid valgeid. Tegutseda nüüd on lust sulavee ja poriga. Õue peale, ei tea kust ilmus kuldnokk lauluga. „Tere, kevadel!” projektis Rannakarpe näha saab. Kurk ja sibul roheline aknalaua kasvavad. Naistepäeval üllatasid poisid kingi, koogiga. Emakeelepäev sai kauniks seltsis loetud luulega. Tegutsedes toimetades märtsipäevad läbi said. Soovime teil tervist, rõõmu! Kalli-kalli ja pikk pai!

Tahkuranna lasteaia pere

Naistepäev.
Foto: M. Lääne

Kevadekuulutaja. Foto: M. Lääne

Luulekevad 2021

Juba traditsiooniliseks saanud Luulekevade-võistlusel (37. korda) võivad igas vanuses luulehuvilised oma võimeid proovile panna ja õnnestumise korral oma värse võistluse kogumikus trükituina näha.

Ootame kõigilt luulehuvilistelt mistahes teemadel

võistlusluuletusi (soovitavalt 5-6) 15. maini e-posti aadressil intuitiiv@gmail.com.

Võib esineda ka varjunime all, kuid meile palume teatada ühtlasi oma õige nime, aadressi, (ka tavapostiaadressi), telefoni, vanuse, õpilastel kooli ja klassi või kursuse, täiskasva-

nuil vanuse ja elukutse.

Kõigi vähemalt II voo jõudnute võtame ühendust ning paremiku luuletustest avaldame trükis luulevihi-kuna.

Eesti Luuleklubide Liit

Võitluses ohatisega tuleb olla kiire ja hoolas

Praeguste tuuliste ja jahedate ilmadega kimbutab paljusid ebamugav huuleohatis. Apteeker annab nõu, kuidas sellest lahti saada ja võimalusel ennetada.

Huuleherpes ehk huuleohatis on laialt leviv viirushaigus, millesse on nakatunud 50-90 protsenti täiskasvanutest. Ent suurem osa neist pole oma nakkusest teadlik, kuna see lööb välja umbes viiendikul viirusekandjatest. Kuigi ohatise põhjuseks olevat viirust ei saa välja ravida, saab Suur-Pärnu Benu apteegi proviisori Alexandra Sauskina sõnul immuunsüsteemi tugevdamise ja kiire reageerimisega ohatise tekke ära hoida või haiguse kulgu leevendada.

Siingi kehtib teada-tuntud tõde, et tervislikud eluviisid ja stressi vältimine hoiavad immuunsüsteemi tugevana ja viirused kontrolli all. „Kui aga organismi immuunsüsteemi vastupanu on nõrgenenud ja ei suuda enam viirust alla suruda, lööb huuleherpese viirus välja ohatisena. Lisaks üldistele immuunsust nõrgestavatele teguritele soodustavad ohatise teket jahedad ja tuulised ilmad, aga ka tugev UV-kiirgus,” selgitas Sauskina.

Õigeaegne kiire ravi annab tulemusi

„Kui inimesel on kord juba ohatis tekkinud, oskab ta ilmselt edaspidi varajased märgid enne ohatise ilmutamist ära tunda. Sageli on nendeks

tundemärkideks naha tundetus, kipitus- ja sügelustunne huulel,” loetles Sauskina. Sellises esimeses faasis soovib proviisor ohatise ärahoidmiseks kasutada spetsiaalselt ohatise raviks mõeldud tablette. Nii-sugustel ravimitel on viirust mahasuruv toime, tabletid on saadaval nii käsimüügis kui retseptiga.

„Kui juba ohatise vill on huulele tekkinud, saab ebamugavustunnet leevendada ja paranemist kiirendada viirusevastase toimeainega kreemide, plaastrite ja huulepalsamiga,” soovib Sauskina. Apteegi käsimüügist leiab neist laia valikut.

Proviisor paneb siinkohal südamele, et antibiootikumidel pole viiruste vastu mõju ning profülaktilise antibiootikumikuuri tegemine ei anna ohatisele mingit toimet.

Nakkusohu vältimiseks tasub olla hoolas

Huuleherpese nakatumise järel jääb viirus organismi kogu eluks ning immuunsüsteemi nõrgenedes lööb viirus välja ohatisena. Ohatist muudab aga proviisori sõnul viiruse väga nakkusohlikuks.

Seetõttu tuleks Sauskina soovitusel olla aktiivses faasis ohatisega nakkusohu vältimiseks väga hoolas.

„Viirus levib kõige paremini otseses kontaktis. Vältida tuleks suudlemist ja näo puudutamist. Väiksem risk on saada nakkus puutepindadelt. Hoolikas kätepesu ja nakatunuga ühiste sööginõude ja rätikute kasutamise vältimine aitavad samuti viirusest hoiduda. Samuti tasuks ohatise tõttu edasi lükata kosmeetiku visiiti ja spaa külastamine,” soovib Sauskina.

Eriti ettevaatlikud peaksid Sauskina sõnul olema värsked emad. „Vastsündinud lapse immuunsüsteem ei ole veel piisavalt küps, et viiruse vastu piisava jõuga seista ning beebid põevad viiruse raskemalt ja on oht raskemate tüsistuste tekkeks. Huuleherpese viirus rinnapiima ei eritu ning imetamist seepärast katkestama ei pea, pigem vastupidi – rinnapiima kaudu saab beebi viirustega võitlemiseks vajalikke antikehi,” selgitas Sauskina.

Lisainfo:
press@benu.ee
Tel. 512 1131

Kabli seltsimaja

Taas on üks kuu möödunud linnutiivul ja ilmumas uus värske Liiviranna ajaleht. Kabli seltsimaja avaldas emakeelepäeva raames **noortele ühe ristsõna, mille võitjaks osutus – Marthen Nepste!** Palju õnne meie poolt ja palun võta Kabli seltsimajaga ühendust, et kokku leppida auhinna kättesaamine.

Eelmises numbris ilmunud ristsõna lahendus														
6					3					7				
2	K	E	9	11		A								
S	A	E	A	R	4	U	1	L	10	8				
I	R	L	I	O	S	S	E	M	E	E				
I	L	O	N	W	I	K	L	A	N	D				
M	S	T	O	L	P	I	L	R	N	G				
A	S	U	P	I	S	V	E	T	E	A				
Š	O	N	E	N	I	I	N	O	L	R				
K	N	G	R	G	K	R	N	M	Õ	V				
O		A	V			Ä	I	U	P	A				
P		L	I			H	I	S	P	L				
				K		K	T	K	U	T				
										E				
										R				

Aprillikuu pühendame Kabli küla ja selleks palusime koostada Malle Alunurmel 10 küsimust. Küsimuste vastuseid ootame aprillikuu jooksul kas meili teel: kabliseltsimaja@haademeeste.ee või kirjaga, aadressile: Kabli seltsimaja, Kabli küla, 86002, Häädemeeste vald, Pärnumaa. Vastuseid võib tuua ka Kabli seltsimaja postkasti.

KAS TEATE...

- Kabli hariduselu sai alguse aastast 1854.
 - Esialgu peeti kooli Kabli küla keskel Jüri nr 13 talu rehtoas.
 - Ruum jäi varsti kitsaks ja oli vaja suuremat koolimaja. See ehitatigi, oli kahe klassiruumiga. **Aga kuhu? (1 punkt)**
 - Varsti jäi ka see koolimaja kitsaks ja 1881. aastal ehitati nn Mäe koolimaja (õigeusu kool) (nüüd Kabli lasteaia hoone)
 - 1896. aastal valmis luteriusu kool (nüüd Ülle Sulu elamu).
 - 1990. aastal valmis Kabli Algkooli hoone (nüüd erakätes).
- Aleksander Gustavi p. Martinson töötas aastatel 1908–1910 Heinastes. **Kellena? (1 punkt)**
- Läänemere, ka Liivi lahe kalade liigiline koosseis on väga mitmekesine. Saab püüda räime, kilu, lesta, lõhet, meriforelli, angerjat, merisiiga, ahvenat, haugi, särgi, säinast, vimba ja ka kabeljood. Igapäevaselt me **nimetame kabeljood? (1 punkt)**
1967. aastal moodustati „Sõpruse“ sovhoos. **Milliste kolhooside liitmise teel tekkis nimetatud sovhoos? (3 punkti)**
- Kunagi tegutses Kablis ka apteek, mis kandis Kogeri rohu-poe nimetust. **Kus see rohupood asus? (1 punkt)**
- Kablis olid ka tuuleveskid. Viimane tuuleveski ehitati Jakob Marksoni poolt enne 1861. aastat. Hiljem asendusid tuuleveskid mootorveskitega. **Mitu tuuleveskit Kablis oli ja kus nad asusid ja mis nimed neil olid? (9 punkti)**
- Kabli inimesed tegid rasket tööd merel kui maal. Merel kasutati pikkusühikuks meremiili. **Kui pikk on üks meremiil meetrites? Maal kasutati pindalaühikuks riia vakamaad. Mitu ha on üks riia vakamaa? (2 punkti)**
1989. aastal hakati välja andma C.R. Jakobsoni nimelist kultuurimedalit. Esimese kultuurimedali omanikuks sai üks Kabli häärasmees. **Kes? (1 punkt)**
Mitu ekslibrist ta oma eluajal valmistas? **(1 punkt)**
1996. aastal omistati pr. Leida Muskale „Kabli küla sõber“ auväärne tiitel. Nimetuse pälvis ta selle eest, et ta annetas Kabli Raamatukogule eesti kirjanike raamatuid. **Mitu raamatut pr.Muska annetas?(1 punkt)**
- Üks Kabli külas sündinud inimene (04.11.1927–03.03.2013) on saanud järgmised kõrged autasud. **Kellega oli tegemist? (1 punkt)**
 - 1995. a Eesti Kaitseliidu Ülema J. Kerdi tänukiri
 - 1997. a Soome Sõjaveteranide Eesti Ühenduse tänukiri
 - 1997. a Pärnumaa vapimärk
 - 1998. a Kotkaristi Kuldrist
 - 1998. a Kaitseministeeriumi Teeneteristi III klass
 - 1998. a Eesti Vabariigi 80. aastapäeva mälestusmedal
 - 1999. a Relvastatud Vastupanu Teeneteristi I klass
 - 2002. a Kroonu Klubi Võitlusräst (pronks)

Kabli seltsimaja territooriumil on lindude hotell! Häädemeeste Hundid (noorkotkad ja kodutütre), rakendades 2+2 meetodit, panid puudele linnupesakastid. Nüüd jääme vaid lootma, et linnud kiidavad hotelli heaks ning kolivad sisse.

Anname teada, et Kolme Küla Päev toimub aprilli asemel septembris ja lihtsal põhjusel, et kevadel käed-jalad aiataid täis ning kes sedagi teab, millal piirangud lõppevad.

Kabli seltsimaja töökas kollektiiv ja MTÜ Kabli Külaselts soovivad kõigile kaunist kevadet ja positiivset meelt!

Olga Männik
Kabli seltsimaja juhataja
Tel: 525 4707

TUNNUSTUS

Teatripäeval, 27. märtsil jagati välja teatrilased preemiad. Rõõm oli tõdeda, et Häädemeeste muusikakooli vilistlane **Jakob Juhkam** pälvis auhinna Von Krahli teatri etenduse „Pigem ei“ muusikalise kujunduse ja originaalmuusika eest. Otsuse langetas žürii koosseisus

Olav Ehala, Tauno Aints, Tõnu Kõrvits ja Ardo Ran Varres. Jakob lõpetas muusikakooli 2007. aastal klaveri erialal õpetaja Vake Väljamäe õpilasena. Palju õnne ja säravaid mõtteleide edaspidiseks!

Häädemeeste muusikakool

Jakob Juhkam. Foto pärineb Häädemeeste muusikakooli 20. aastapäeva kontserdilt 2012. aastal. Foto: Viljar Soomre

ÕNNITLEME!

27. märtsil tähistas oma 70 aasta juubelit üpr. Ardalion, kes on teeninud Häädemeeste valla õigeuskirikuid 33 aastat.

Foto: erakogu

Omniva annab teada

Perioodil 19.04 kuni 23.04 on Häädemeeste postkontor puhkuse tõttu ajutiselt suletud.

Häädemeeste postkontorit asendab ja väljastab saadetisi Riia Maja postkontor, asukohaga Riia mnt. 169. E – R 9.00 – 18.00; L, P suletud

SOODSA HINNAGA VÕRK- JA PANEELAIAD, PIIRDEADEDADE EHTUS

INFO Tel. 5575681

Müüa TOMATITAIMED, KURGITAIMED!

Samuti PAPRIKA-, KÕRVITSA-, KABATŠOKITAIMED!

Suurem kogus koju kätte valla piires. Soodsalt! T-R KELL 16–20 ja esmaspäeval terve päev.

Tuule 10, Häädemeeste
Tel 55686864 ja 5269835
Anne ja Jaan

NÕUANDEID, KUIDAS TULLA TOIME KRIISIOLUKORRAS

KASUTA VAIMSE TERVISE VITAMIINE

STRESSIROHKETEL AEGADEL ON ERAKORDSELT OLULINE TUGEVDADA OMA VAIMSET TERVIST

JÄRGI KÜLLALT KINDLAT PÄEVAKAVA. TEE ENDALE PLAANI, MILLEL MINU TEGEVUSE ETTE VÕTAD

MAGA – PISAVALT JA ÕIGEL AJAL (8 TUNDI ÖÖSEL) HEA UNE MÕJULI. peaasi.ee/uni

SÕO – TERVIST TOETAVAT (MITMEKESINE, REGULAARNE, KÕIK TOIDUAINEGRUPID)

LIIGU – TRENNI VÕI MUUD FÜSIKLIST AKTIIVNE (TUNDI IGA PÄEV) VÕIMALUSEL ON HEA ÕUES LUKUMINE. KUID LUKUMINE ON VÕIMALIK KA KODUSTES TINGIMUSTES JA VEEBIST LEIAB ROHKESTI ERINEVAID TRENNIKUHEID

TEE IGA PÄEV VAHEMALT ÜKS POSITIIVNE TEGEVUS. MIS SULLE RÕÕMU PAKUB

HOIA SUHTEID. VÕTA SELLEKS IGA PÄEV VAHEMALT 15 MINUTIT. KUI SUL ON MURE, RÄÄGI KELLELEGI KEDA USALDAD

KÜSI ABI

ABI SAAB KÜSIDA KA PEAASILE VEEBINÕUSTAMISEST registratuur.peaasi.ee

lasteabi.ee JA TELEFON 116 111 HINGEHOJU TELEFON 116 123

rajaleidja.ee lahendus.net

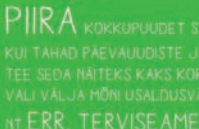

SUHTLEMINE

SUHTLE PERE JA SÕPRADEGA. KUI EI SAA SUHLEDA NÄOST-NÄKKU, HELISTA, KÕRVALDA VEEBIPÕHISE LABI SKYPE, MESSENGER, ZOOMI, GOOGLE HANGOUT

KASUTA TEHNIKAD STRESSI JA ÄREVUSE LEEVENDAMISEKS, RÄITEKS LÕGGASTUMISTEHNIKAD, MEELDIVATE INIMESTEGA SUHTLEMINE, KÕIK, MIS TÄHELEPANU MUREMÕTETELT ENDALE TÕMBAB (INT FILMID, LUGEMINE, HEISTERDAMINE, KÕRISTAMINE, VMS)

PIIRA KOKKUPUUDET STRESSI VÄHENDAMISEGA. KUI TAHAD PÄEVALUNDISTE JA ÄRENGUSTEGA KURSIS OLLA, TEE SEDA RÄITEKS KAKS KORDA PÄEVAS KINDLAT AEGADEL VALI VALI JA MÕN USALDUSVÄÄRNE ALLIKAS, MIDA JÄLGID. HT ERR, TERVISEAMETI KODULEHT

ARVESTA ET STRESSIVATEL AEGADEL VÕIB OLLA RASKE OMA EMOTSIOONE JUHTIDA JA SEETÕTTU VÕIVAD PINGESTUDA KA SUHTED LÄHEDASTEGA. ARUTAGE, KUIDAS VÕIMALIKKE TULISID LÄHENDADA JA ÜKSTEISELE TOEKS OLLA. MÕTTEID KUIDAS KONFLIKTI LÄHENDADA. LEIAB SIIT peaasi.ee/konflikti-lahendamine

UURI VEEL NIPPE: peaasi.ee/head-suhted-vitamiin

KUI SUL ON MURE, RÄÄGI KELLELEGI KEDA USALDAD

KÜSI ABI

ABI SAAB KÜSIDA KA PEAASILE VEEBINÕUSTAMISEST registratuur.peaasi.ee

lasteabi.ee JA TELEFON 116 111 HINGEHOJU TELEFON 116 123

rajaleidja.ee lahendus.net

VAIMSE TERVISE ABI VÕIMALUSED

KUI SUL ON MURE, RÄÄGI KELLELEGI KEDA USALDAD

KÜSI ABI

ABI SAAB KÜSIDA KA PEAASILE VEEBINÕUSTAMISEST registratuur.peaasi.ee

lasteabi.ee JA TELEFON 116 111 HINGEHOJU TELEFON 116 123

palunabi.ee JA TELEFON 116 006

rajaleidja.ee lahendus.net

KUI VÕTAD RAVIMEID, MIS SU VAIMSET TERVIST TOETAVAD, SIIS KINDLASTI JÄTKA NENDE VÕTMIST.

VEENDU, ET SUL ON RAVIMITE TAGAVARA KODUS. MÕTLE LABI, KES SAAB SULLE RAVIMID VALIJA OSTA, KUI PEAD ISE KOJU JÄÄMA. ISIKUKOODI ALUSEL SAAB APTEEGIST RAVIMEID TEISTELE VÄLJA OSTA

PALJUD VAIMSE TERVISE ABI OSUTAVAD ASUTUSED TÖÖTAVAD VEEBISILLA VAHENDUSEL JA SUHTLEVAD AKTIIVSELT KA MEILITS JA TELEFONI TEEL. VAJADUSEL VÕTA ÜHENDUST OMA PSÜHHOLOOGI VÕI PSÜHHIAATRIGA

KUI ON OHT ELULE, SIIS ERAKORRALINE PSÜHHIAATRILINE ABI ON KÄTTESAADAV. SUUREMATES EESTI LINNADES 24/7

Õnnitleme aprillikuu sünnipäevalapsi!

4.04	LEIDA OJA	97	Treimani küla
26.04	ELLEN JUURIK	97	Sooküla
8.04	KLARA ANDERSON	95	Reiu küla
18.04	ELFRIEDE JÕESAAR	92	Reiu küla
1.04	MARIA JUHANSON	90	Rannametsa küla
3.04	KALJO RUUBIS	90	Uulu küla
16.04	ELLEN STERN	89	Uulu küla
30.04	ADA NIKOLAI	89	Krundiküla
27.04	MARJO-ENGAJA SÖRMUS	88	Häädemeeste alevik
28.04	LUDMILLA KVELL	87	Võiste alevik
25.04	LEIDA LEPIK	86	Nepste küla
29.04	LEILI POST	85	Orajõe küla
10.04	ASTRI LUIK	84	Võidu küla
14.04	ENDEL LAIDONER	84	Leina küla
14.04	VICTOR SMOLNIKOV	84	Reiu küla
5.04	ENE TOOMLA	83	Metsaküla
10.04	MARE METSAOTS	83	Lepaküla
13.04	AIME MÄESALU	83	Urissaare küla
23.04	JAAK KARI	83	Reiu küla
27.04	ELGA TAMME	83	Sooküla
28.04	MAIMO TOOTS	83	Arumetsa küla
11.04	MARET SILLAOTS	82	Papisilla küla
14.04	JUTA VOKI	82	Majaka küla
20.04	LAINÉ PÕHJALA	82	Treimani küla
28.04	LINDA ILVES	82	Uuemaa küla
29.04	LINDA VIRAK	82	Piirumi küla
8.04	KALLE MENGEL	81	Võiste alevik
18.04	LUDMILLA ERENURM	81	Häädemeeste alevik
25.04	VELLO JAANUS	81	Laadi küla
8.04	JOE TEETSOV	80	Kabli küla
10.04	MAIE ANDLA	80	Uulu küla
25.04	MAIRE TOOM	80	Häädemeeste alevik
27.04	HELLE EERITS	80	Häädemeeste alevik
29.04	VILLEM VÄLISTE	80	Uulu küla
11.04	AINO TEOR	75	Papisilla küla
22.04	TERRI VEELAID	75	Penu küla
29.04	RAIVO PÖLDVER	75	Piirumi küla
29.04	ÜLO SOOTEE	75	Treimani küla
8.04	ALFRED SADAM	70	Uulu küla
25.04	AIME TAMM	70	Häädemeeste alevik
8.04	HELJO JUURIKAS	65	Reiu küla
13.04	RIINA TINNO	65	Reiu küla
19.04	ALEKSANDER TAMMET	65	Treimani küla
21.04	LEE LOOPRE	65	Laadi küla
22.04	LEA OLLINO	65	Krundiküla
26.04	RAUL MERIVEE	65	Uulu küla
28.04	IVO AASA	65	Kabli küla
2.04	JUHAN LIND	60	Kabli küla
6.04	TIJU HALJASTE	60	Laadi küla
8.04	ÜLLE PAE	60	Nepste küla
9.04	OSKAR JÜRISOO	60	Ikla küla
9.04	SIRJE RUUSMA	60	Massiaru küla
11.04	VALDUR KOLLA	60	Laadi küla
14.04	PAUL TÜRK	60	Krundiküla
16.04	RIINA ILOSTE	60	Häädemeeste alevik
19.04	LY SIMSON	60	Metsaküla
28.04	INESE KÄSPRI	60	Treimani küla

Vallaelanike soovil on avaldatud ka sünnipäevalapse elukoht küla täpsusega. Vallaelanikud, kes ei soovi oma sünnipäeva avaldamist lehes, peaksid sellest teatama e-posti aadressil tiu.sommer@haademeeste.ee ja toomas.abel@haademeeste.ee või telefonidel 444 8897 ja 446 4175 või 508 9266 ja 5819 0592 hiljemalt eelneva kuu 15. kuupäevaks.

TOIMETUS

Väljaandja ja toimetus: Häädemeeste Vallavalitsus
Toimetajad: Tiiu Sommer ja Toomas Abel
Telefon 444 8897 või 446 4175
e-kiri: tiu.sommer@haademeeste.ee või toomas.abel@haademeeste.ee

Postiaadress: Ajaleht “Liiviranna”
Pargi tee 1 Uulu, Häädemeeste vald 86502, Pärnumaa
Küljendus ja trükk: Hansaprint OÜ
Tiraaž 2120 eksemplari

VALLAMAJA: 444 8890 ja 5335 8992, haademeeste@haademeeste.ee
Järgmise lehe materjalid peavad toimetusse jõudma hiljemalt eelneva kuu 28. kuupäevaks.

Õnnitleme noori peresid

HERVIN SOOPALU 22.02.2021
Ema Tiina Murulauk, isa Andrus Soopalu

GREETE KRUUV 02.03.2021
Ema Liis Kruuv, isa Karl-Julius Kruuv

NORA SILD 12.03.2021
Ema Janelis Jõgis, isa Silver Sild

ARDEN ORASMÄE 15.03.2021
Ema Alliki Orasmäe, isa Janno Orasmäe

HEILI ELJANDI 15.03.2021
Ema Kärt Eljandi, isa Aivar Eljandi

HEIDI ELJANDI 15.03.2021
Ema Kärt Eljandi, isa Aivar Eljandi

ANNA ERISMAA 16.03.2021
Ema Silva Erismaa, isa Marko Erismaa

+372 502 4116
torumetall@gmail.com
Jaagupi küla, Häädemeeste vald

Mobilised keevitustööd, sanitaartehtnised tööd

VESMEL

HEA METSAOMANIK

Ära müü oma metsakinnistut või raietööd teile helistavatele tüütutele vahendajatele!

Meie oleme lõppostjad ja maksame õiglase hinnal!

VESMEL OÜ 5020471
www.vesmel.ee info@vesmel.ee

SOOVIN OSTA MERE PIIRIGA KRUNTI,

kus saaks suvel telkimas ja haagisuvilaga puhkamas käia.

Oluline, et ligipääs oleks olemas.

5597 2991

KOGUDUSTE TEATED

EELK Häädemeeste Püha Miikaeli kirikus:
Kui piirangud kehtivad, siis avalikke jumalateenistusi ei toimu, aga kirik on avatud palveks 11.04., 18.04., 25.04., 2.05., 9.05. ja 13.05. (Kristuse taevaminemispühal) kell 12.00 - 13.00.
Kui piirangud lõpevad enne, toimuvad nimetatud pühapäevadel ja taevaminemispühal avalikud jumalateenistused kell 12.00.
Armulaua ja teiste sakramentide eraviisilise vastuvõtmise korraldamiseks, samuti muude kiriklike talituste (sh matused) osas palume ühendust võtta tel 5633 5750 (õpetaja Tauno Teder).
Viimatinimetatu kehtib ka EELK Tahkuranna ja Treimani koguduste liikmete suhtes.
Ka kirikus tuleb järgida tervisealaseid korraldusi, nagu lähikontakti vältimine, käte desinfitseerimine ja maski kandmine.
Lähem info: tel 5633 5750 (õpetaja Tauno Teder)

Jumalateenistused õigeusu kirikutes

Häädemeestel:

11. aprillil kell 15 Õhtuteenistus
24. aprillil kell 10 Palmipuudepüha
2. mail kell 10 Paasa, Kristuse ülestõusmise püha liturgia

Treimanis:

17. aprillil kell 11 Liturgia
2. mail kell 13 Paasa, Kristuse ülestõusmise püha

Urissaares:

2. mail kell 15 Paasa, Kristuse ülestõusmise püha

Tahkurannas:

9 mail kell 14 Paasa, Kristuse ülestõusmise püha

Õigeusu kirik peab ülestõusmispühi Juvenaliuse kalendri järgi.

RAIDERIGA NIITMINE TRIMMERDAMINE

INFO Tel. 5575681

KÕRVALHOONETE, AIAMAJADE, KUURIDE, TERRASSIDE EHITUS, PROJEKTEERININE JA E HITUSTEATIS

INFO Tel. 5575681

Häädemeeste aiandis tulevad müügile köögivilja-, maitse-, ja lilletaimed alates maikuust.

Avatud kl 9 - 15 ALATES MAIKUUST.

Tel 5648 3429 Lea

Tänavakivide paigaldus, aedade ehitus ja muruplatside rajamine Pärnumaal. Kogemust 20 aastat.

OÜ KIVIVENNAD ☎ 551 9855

Aja igaviku kaldalt kodutuled paistavad, Sinna kaduviku rannalt, rändajad kord jõuavad

Mälestame kauaaegset Kabli raamatukoguhoidjat **SAIMA VAHERIT**

Kaastunne lähedastele.

Endised ja praegused valla raamatukoguhoidjad

MÄLESTAME LAHKUNUID

PEETER LAAS
01.05.1959 – 28.02.2021 Uulu küla

ANATOLY STEPANOV
27.11.1935 – 03.03.2021 Reiu küla

MARTIN MASSO
27.07.1958 – 06.03.2021 Võiste alevik

KALJU SAAR
23.06.1938 – 15.03.2021 Papisilla küla

VILLU RANDVA
14.10.1937 – 18.03.2021 Pulgoja küla

SAIMA VAHER
07.09.1932 – 21.03.2021 Penu küla

HELGA KAIMI
13.07.1934 – 26.03.2021 Häädemeeste vald

OLEV LIIVA
17.09.1925 – 28.03.2021 Treimani küla

ARVO SILDMÄE
22.04.1938 – 31.03.2021 Reiu küla